

Devots del que és vell, aterrits pel que és nou

Madrid. Dimarts. “Lliures i iguals”. No és un gag. La tuna torna. Potser s’han mobilitzat per si Mariano Rajoy té algun moment de vacil·lació el dia de la trobada. Per si Artur Mas li fa un joc de mans i l’engalipa, o li posa el pèndol davant dels ulls i l’adorm. Per si la nació nacional espanyola es relaxa més del compte i abaixa la guàrdia. Per si algú del bloc constitucional dubta de la política d’imposició de sempre i pensa que es poden fer concessions, o que hi ha marge per negociar alguna cosa amb els representants catalans.

Ells, la tuna, són la crema intel·lectual defensora de les essències; la més genuïna consciència col·lectiva de l’espanyolitat autèntica, immutable, perpètua, imperial. La que va sorgir d’una violència antiga especialment legitimada i beneïda pels déus, d’unes victòries i derrotes particularment gloriuses, en un període històric especialment adequat, a càrrec d’una generació il·luminada, que va conquerir i aglutinar el que ja havia estat predestinat a la unitat. Ells preserven –perquè no es malmeti– la culminació d’un procés històric excepcional que no ha de poder ser alterat ni per l’absència dels que volem escapar-ne. Els avalen segles de dominació. Quina diferència entre la seva grandesa i el localisme d’aquells que, com el moviment cívic català i els seus representants, remetent a formes arcaïques d’egoisme nacionalista que busquen renovar i eixamplar privilegis.

Però, tot i la bel·ligerància exhibida, ells consideren que no hi ha pas dos subjectes en conflicte, sinó un de sol: el seu. No hi ha pas dues nacions, sinó només una: la seva. No hi ha una relació de dominació que provocaria en els subordinats un desig d’emancipació i de llibertat, sinó –segons ells– una mena de vici compulsiu, de victimisme immemorial, que provocaria en la gent catalana una estranya tendència a comportar-se com a mals espanyols. Deslleials. No ens veuen, doncs, com un hipotètic subjecte diferent ni tan sols com uns adversaris polítics, sinó com una desviació, com una malaltia, com una anomalia que cal combatre i reduir. I és des d’aquesta perspectiva establerta que procuren definir-nos i analitzar-nos. Definir-nos com una part inseparable d’ells; analitzar-nos com una deformitat, com un tumor

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

CONSULTEU
MÉS ARTICLES A
www.ara.cat

resistent als tractaments més radicals. Per això en les aparicions més recents demanen a l’Estat contundència en la imposició de la seva legalitat. Mà dura.

Des de Catalunya, poques persones tenen encara l’atreviment de voler definir Espanya. La majoria es conformaria a poder-hi tenir una rela-

ció respectuosa, cooperativa i amistosa. Amb una desvinculació acordada, educada, afectuosa. Tot i que vivim en estructures socials diferents i en moments polítics diferents, o que els grups socials hegemònics aquí i allà divergeixin força.

Caminem cap a la desobediència i la impugnació d’una legalitat feta a mida per impedir l’exercici d’alguns dels nostres drets i llibertats fonamentals. No ens ha de fer por. Davant l’autoritarisme i les restriccions que ens imposa, haurem de de-

fensar la lliure expressió de la voluntat democràtica de la majoria. Hi ha un acord ampli sobre la data i el procediment que ja no pot ser modificat. Per ningú, en cap sentit. Els no de l’Estat ja han estat formulats. El 9 de novembre s’examina, sobretot, la democràcia; i la nostra capacitat per fer-la valer. Tenim un ritme propi. Ara el que mesurem és la fermesa dels compromisos de cadascú. No hi caben escenes de sofà.

Mentrestant, alguns dirigents de formacions en crisi assagen canvis d’imatge: ahir estaven pel dret a decidir; avui, només si és legal (dins d’una legalitat que l’exclou)... A *Face/Off* –*Cara a cara* (1997)– de John Woo, els personatges interpretats per Nicolas Cage i John Travolta (Sean Archer i Troy Castor) se sotmeten tots dos a trasplantaments de rostre per adoptar cadascun la fesomia de l’altre. No vulguem atribuir la pròpia confusió i contradiccions a confusions o contradiccions de caràcter general. Tenim la cara que tenim, i prou. Toca prendre posició. El marc actual del catalanisme reconeix Catalunya com a subjecte històric i polític, i la població catalana com a font legítima de sobirania que no pot ser impugnada ni obstruïda amb la pretensió de sotmetre-la. Formar part o no del tronc del catalanisme és una opció política; no ho determina la legalitat espanyola. Especular amb la legalitat de l’Estat i les decisions del Tribunal Constitucional per entrar i sortir del compromís amb el dret a decidir és transigir amb la reacció i menystenir les aspiracions de la ciutadania. És cirurgia plàstica amb pandereta.

Des de Llibres e Iguales no ens veuen ni tan sols com uns adversaris polítics, sinó com una desviació, com una malaltia

El 9 de novembre s’examina la democràcia. Ara el que mesurem és la fermesa dels compromisos de cadascú

ARIANNE FABER